

1. Антонова Н.О. Проблеми діагностики психологічної готовності до професійної діяльності у випускників психологічного факультету / Н.О. Антонова // Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць. – 2009. – Том X. – Ч. 11. – С. 43–52.
2. Кучеренко С.М. Оценка психологической готовности студентов к профессиональной деятельности как одно из направлений повышения качества подготовки специалистов / Вісник Харківського університету, № 403, Серія психологія, Харків: ХДУ, 1998.
3. Ревина И.А. Исследование готовности школьников к осознанному профессиональному выбору / Пед. обозрение. – 2007. – № 3. – С. 100-106.

Симоненко Т. В.
слухач магістратури
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

Науковий керівник
кандидат педагогічних наук, доцент
Маркіна Л.Л.

ПРИНЦИП ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Об'єктивна потреба в підвищенні якості підготовки юристів, формуванні у них готовності до майбутньої професійної діяльності обумовлює необхідність індивідуалізації процесу навчання.

Педагогічний досвід свідчить, що індивідуалізація процесу навчання дає відчутні якісні результати й можливість розв'язати багато суперечностей у навчально-професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

Проблема індивідуалізації навчання досліджувалася і висвітлювалася в працях А. О. Богопольського, М. С. Бургіна, В. М. Володька, С. У. Гончаренка, О. С. Дубинчука, І. В. Мороз, П. І. Сікорського та ін. Проте автори науково-педагогічної та методичної літератури мають багато розбіжностей у понятійно-категоріальному аналізі понять «індивідуалізація», «індивідуальний підхід» та пропонують різні підходи до індивідуалізованого навчання.

На думку В.М. Володька, «індивідуалізація – це організація такої системи взаємодії між учасниками процесу навчання, за якої якнайповніше враховуються й використовуються індивідуальні особливості кожного, визначаються перспективи подальшого розумового й гармонійного вдосконалення особистісної структури, відбувається пошук засобів, які б компенсували наявні вади і сприяли формуванню індивідуальної особистості» [1, с.13].

На наш погляд, саме такий підхід надає можливість зрозуміти сутність індивідуалізації навчання як дидактичного принципу. Цікаво і доцільно в цьому

ракурсі проаналізувати специфічні особливості реалізації цього принципу в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Виходячи з позицій Болонського процесу, саме кредитно-модульна система організації навчання є найбільш ефективною. У межах даної системи можливо ефективно вирішити проблеми індивідуалізація навчання, про що свідчить досвід професійної підготовки здобувачів вищої освіти у вищих навчальних закладах [2, с.100-107].

Індивідуалізація є важливою педагогічною умовою організації та здійснення самостійної роботи, яка є однією із провідних ланок перебудови навчально-виховного процесу у вищій школі в контексті кредитно-модульної системи навчання. Реалізація цього принципу дозволяє здобувачу вищої освіти порівнювати плануючу самостійну працю з можливостями її виконання, більш раціонально та повно використовувати бюджет особистого часу, оптимально планувати власну пізнавально-практичну діяльність. У цьому контексті важлива побудова індивідуальної перспективи формування знань і умінь, розвиток самостійності, ініціативності, морально-вольових якостей та формування професійної мотивації здобувачів вищої освіти.

У процесі самостійної роботи здобувач вищої освіти виконує певну систему індивідуальних завдань. Наприклад: відповісти на запитання, скласти план, зробити і записати висновки, зробити бібліографічний опис наукових праць, скласти тези, скласти конспект, підготувати наукове повідомлення, написати реферат, розробити схеми, скласти таблиці, дібрати ілюстративний матеріал та ін. Система індивідуальних завдань має варіативний і творчий характер з урахуванням особливостей здобувача вищої освіти та рівня розвитку пізнавальної самостійності.

Отже, при модульному навчанні індивідуалізація навчання здійснюється, в основному, за рахунок самостійної роботи. Здобувачі вищої освіти вивчають навчальний матеріал оптимальним для них темпом, у зручний для них час, за допомогою методів навчання, які найбільш відповідають їх можливостям.

Важливо зазначити, що реалізація індивідуального підходу до здобувачів вищої освіти у процесі навчання спрямована на професійну результативність, продуктивність навчальної праці, підтримання інтересу до професії юриста, розвитку необхідних професійних якостей.

Література

1. Володко М.В. Індивідуалізація й дифференціація навчання: понятійно-категоріальний аналіз / М.В. Володко // Педагогіка і психологія. – 1997. - №4 . – С.9-17.
2. Мороз І.В. Педагогічні умови запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу: Монографія/ І.В. Мороз – К.: ТОВ «Освіта України», Коо, 2005. – 278 с.